

МЕРКИ НА ИНДУСТРИСКА ПОЛИТИКА ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ НА ИНВЕСТИЦИИТЕ И КОНКУРЕНТНОСТА НА МАКЕДОНСКАТА ЕКОНОМИЈА

Основни критериуми кои треба да ги исполнуваат претпријатијата кои ќе аплицираат за мерките на индустриска политика за поттикнување на инвестициите и конкурентноста на македонската економија се:

- Претпријатието да бележи пораст на приходите во последната година во однос на просекот од последните три години
- Претпријатието да го задржи или да го зголеми бројот на вработени во последната година во однос на просекот во последните три години

За наведените мерки можат да конкурираат сите претпријатија од Република Македонија, освен претпријатија кои работат како:

- Јавни претпријатија
- Претпријатија со лиценцирана дејност
- Адвокатски куќи, ревизорски куќи, сметководствени бироа
- Претпријатија-корисници на земјоделски субвенции
- Претпријатија-корисници на концесии
- Банки, осигурителни компании, фондови

СТОЛБ 1

1.1. ПОДДРШКА ЗА КРЕИРАЊЕ НОВИ РАБОТНИ МЕСТА

Цел	Финансиска поддршка за создавање на нови работни места (со полно работно време) за државјани на Република Македонија.
Максимален износ	270.600 МКД (4.400 ЕУР) годишно/работно место
Извор на средства	Буџет на Агенција за вработување на Република Македонија - потсметка за активни програми и мерки за вработување
Опфат и рок	Континуирана имплементација - Аплицирање до 30 април 2018 (за реализирани вработувања во 2017 година)
Опис	На работодавачот-корисник на мерката кој исплаќа нето месечна плата која е најмалку за 50% повисока од минималната нето плата предвидена со Законот за минимална плата во Република Македонија, ќе му биде исплатен износ од 20% од исплатената нето плата за ново отвореното работно место во текот на годината.
Пресметка и реализација	Поддршката се реализира годишно преку директна исплата кон корисникот, по поднесување на завршната сметка за претходната година.
Период на користење	5 години сметано од датумот на креирање на новото работното место.
Критериуми и обврски	<ul style="list-style-type: none"> ▪ во периодот на користење на мерката корисникот треба да бележи раст на приходи од дејноста и ненамалување на просечниот број на вработени; ▪ најмалку 75% од нововработените¹ кај работодавачот-корисник да се лица:<ol style="list-style-type: none"> 1. кои најмалку 3 месеци пред вработувањето немале заснован работен однос; или 2. кои прв пат засноваат работен однос; или 3. на кои последниот работен однос им престанал поради отворање на стечајна или ликвидациона постапка; или 4. непосредно пред вработувањето биле вработени во јавна или државна администрација
<u>1.2 ПОДДРШКА ЗА ВОСПОСТАВУВАЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА СОРАБОТКА СО ДОБАВУВАЧИ ОД Р. МАКЕДОНИЈА</u>	
Опис	Мерката се однесува на компании во ТИРЗ-овите и индустриските зони, на greenfield инвеститорите и закупувачите на хала кои ќе отпочнат нова дејност.

¹Како нововработени лица се сметаат македонски државјани кои 6 месеци пред вработувањето не биле вработени во претпријатието на корисникот на мерката или во поврзано претпријатие.

	<p>Мерката опфаќа финансиска поддршка за воспоставување и унапредување на деловната соработка со добавувачи од Р. Македонија. Деловната соработка ќе се мери согласно процентуалниот удел на набавките на производни инпути² од добавувачите. Во овие инпути не се сметаат набавки од јавните претпријатија (електрична енергија, горива, гас, вода, комуналии, телеком услуги, и сл.) како и адвокатски, сметководствени или консултантски услуги. Мерката се однесува за соработка со производни компании од Република Македонија, а исклучува трговски операции.</p> <p>Корисникот ќе добие финансиска поддршка во износ од 1% од вредноста на вкупните набавки, доколку во годината набави најмалку 15% производен инпут од добавувачи регистрирани во Р. Македонија;</p>
Максимален износ по корисник	18,450,000 МКД (300.000 ЕУР) годишно
Пресметка и реализација	Исплатата на помошта се врши на годишно ниво по поднесување на завршната сметка на претпријатието за претходната година. Исполнувањето на критериумите се докажува со документи за вредноста на производниот инпут и вкупната вредност на набавките.
Период на користење	7 години од датумот на започнувањето на користење на мерката.
Критериуми и обврски	<ul style="list-style-type: none"> корисникот треба во периодот на користење на мерката да бележи раст на приходи од дејноста и ненамалување на просечниот број на вработени; добавувачот³ да е претпријатие регистрирано во Р. Македонија кое не е капитално или на било кој начин поврзано со корисникот на мерката и кое врши претходни процеси и операции врз производниот инпут; да ја одржи дејноста најмалку 3 години сметано од последната година за која е исплатена помош од мерката.
<u>1.3 ПОДДРШКА ЗА ВОСПОСТАВУВАЊЕ НА ОДДЕЛЕНИЈА ЗА ТЕХНОЛОШКИ РАЗВОЈ И ИСТРАЖУВАЊЕ</u>	
Опис	Финансиска поддршка за воспоставување на одделенија, центри или друг облик на организациска структура, во кои се реализираат одржливи истражувачки и развојни проекти и се ангажира висококвалификуван персонал. Помошта се однесува на применето индустриско истражување во облик на планирано или критичко истражување со цел стекнување на нови знаења и вештини за развој на нови производи, производни процеси или услуги, или за значително подобрување на постојните производи, производните процеси и услуги. Мерката се однесува на истражувачки и развојни проекти со примена во производните дејности.
Максимален износ на помош	50% од вкупните оправдани трошоци за индустриско истражување ⁴ , но не повеќе од 61,500,000 МКД (1.000.000 ЕУР) по корисник. Во овие 50%, 30% отпаѓа на вредноста на новонабавената опрема во развојното одделение на корисникот.

²Производниот инпут ги вклучува и нематеријалните средства како софтвери, патенти, лиценци и сертификати кои се директно поврзани со производствениот инпут или се потребни за вршење на дејноста.

³Освен оваа мерка добавувачот може да ги користи сите други мерки.

⁴Оправданите инвестициски трошоци и помошта за индустриско истражување не се кумулираат со вкупните продуктивни почетни инвестиции за инвестицискиот проект на корисникот.

	<p>Оправдани инвестициски трошоци се:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ трошоци за инструменти и опрема до одреден степен, за периодот за кој истите се користат за потребите на истражувачкиот проект; ▪ трошоци за згради и земјиште до одреден степен за времетраење на проектот за период за кој истите се користат за потребите на истражувачкиот проект; ▪ трошоци за договорно истражување, техничко знаење и патенти купени или лиценцирани од страна на надворешни извори по пазарни цени, како и трошоци за консултантски и еквивалентни услуги кои исклучиво се користат за истражувачките цели; ▪ дополнителни трошоци настанати директно како резултат на истражувачки проекти и ▪ други оперативни трошоци, вклучувајќи ги и трошоците за материјали, набавки и слични производи настанати директно како резултат на истражувачката дејност.
Пресметка и реализација	Исплатата се врши на годишно ниво по поднесување на завршната сметка на претпријатието за претходната година и документи со кои се докажува износот на настанатите оправдани инвестициски трошоци за индустриското истражување.
Период на користење	5 години сметано од годината на започнувањето на проектот за истражување и развој.
Критериуми и обврски	<ul style="list-style-type: none"> ▪ во периодот на користење на мерката корисникот да бележи раст на приходите од дејноста и ненамалување на просечниот број на вработени; ▪ примарната дејност на корисникот да е производство; ▪ да го задржи просечниот број на работни места за кои користел поврат од нето платите од мерката, за период од најмалку 3 години од последната година за која е исплатена помош од мерката.
1.4 ПОДДРШКА ЗА ИНВЕСТИЦИСКИ ПРОЕКТИ ОД ЗНАЧАЕН ЕКОНОМСКИ ИНТЕРЕС ЗА Р. МАКЕДОНИЈА	
Опис	Поддршка на инвестициски проекти од значаен економски интерес каде корисникот ќе добие 50% од вкупните оправданите трошоци согласно Законот за контрола на државна помош и подзаконските акти.
Максимален износ на помошта по корисник	Државната помош да може да се реализира во следниве форми: А. Ослободување од плаќање (или поврат на платен) данок на доход од платите на вработени државјани на Република Македонија; Б. Ослободување од плаќање (или поврат на платен) данок на добивка ⁵ ; В. Кеш грант во износ до 10% од планираниот износ на инвестицијата предвиден со договор, но не повеќе од 61.500.000 МКД (1.000.000 ЕУР). Г. Кеш грант по вработен кој зема плата од најмалку 18.000 денари и тоа: до 300 лица - 123.000 МКД (2.000ЕУР) по позиција, 300 - 500 лица - 184,500 МКД (3.000 ЕУР) по позиција, 500 - 1000 лица - 215.250 МКД (3.500 ЕУР) по позиција, 1000 - 2000 лица - 246.000

⁵Помошта од точките А и Б не се однесува на корисници на ТИР Зони. Помошта од Група В. го исклучува користењето на помошта од мерката 1.3 - пораст на капитални инвестиции и приходи.

	МКД (4.000ЕУР) по позиција.
Пресметка и реализација	Реализацијата на поддршката од мерките А, Б и Г се врши на годишно ниво по поднесување на завршната сметка на претпријатието за претходната година и писмени документи со кои се докажува исполнувањето на критериумите. Реализацијата на поддршката од мерката В ќе се врши следната година, по годината од реализација на инвестицијата (максимум 1 милион евра)
Период на користење	Мерка А: 10 години сметано од месецот за кој прв пат била исплатена плата на вработените, но не подоцна од 1 година од годината на склучување на договорот; Мерка Б: 10 години сметано од датумот на започнување со дејност, односно не подоцна од 1 година од годината на склучување на договорот; Мерка В: 3 години сметано од годината на склучување на договорот, односно од годината на започнување на инвестицискиот проект; и Мерка Г: 4 години сметано од годината на склучување на договорот, односно од датумот на започнување на инвестицискиот проект.
Критериуми и обврски	Инвестицискиот проект треба да исполни еден од следниве критериуми: <ol style="list-style-type: none"> 1. Планиран износ на инвестиција од над 1.230.000.000 МКД (20.000.000 ЕУР); 2. Планиран износ на инвестиција од најмалку 246.000.000 МКД (4.000.000ЕУР) и најмалку 300 нови работни места; 3. Други инвестициски проекти кои Владата на Р. Македонија врз основа на јасно дефинирани критериуми со посебен акт, ќе ги утврди со одлука како инвестиции од значаен економски интерес за Република Македонија. Корисникот треба да ја одржи инвестицијата и креираните работните места најмалку 5 години по целосната реализација на инвестицискиот проект.
<u>1.5 ПОДДРШКА ЗА ПОРАСТ НА КАПИТАЛНИ ИНВЕСТИЦИИ И ПРИХОДИ⁶</u>	
Опис	Финансиска поддршка за претпријатија кои реализираат почетни или дополнителни инвестициски вложувања. Ќе се изврши поврат од 10% од настанатите инвестиции за набавка на нови машини ⁷ и опрема или за инвестиции во објекти и земјиште неопходни за дејноста на корисникот.
Максимален износ по корисник	10% од реализираната инвестиција, но не повеќе од 61.500.000 МКД (1.000.000 ЕУР).

⁷За нова машина се смета секоја машина, опрема или постројка произведена не порано од 2 години од датумот на купување, која не е претходно користена (неамортизирана) и е набавена од корисникот под реални пазарни услови и цена.

Пресметка и реализација	Исплатата на финансиската поддршка се врши на годишно ниво по поднесување на завршната сметка на претпријатието за претходната година и писмени документи со кои се докажува вредноста на инвестицијата во претходната година и поднесување на листа и фактури за инвестициите во објект/објекти, опрема и хали.
Период на користење	5 години од датумот на започнување со дејноста (или склучување на договор) за нови претпријатија односно 5 години од датумот на започнување на инвестицискиот проект за постојни претпријатија.
Критериуми и обврски	<ul style="list-style-type: none"> Корисникот не треба да го намали просечниот број на вработени и на приходите од дејноста на работењето над просекот во претходните 3 години, или за пократок периодот во зависност од датумот на кој претпријатието е основано или започнало со дејност. Корисникот треба да ја одржи инвестицијата најмалку 5 години по целосна реализација на инвестицискиот проект.
1.6 ПОДДРШКА ЗА ОТКУП НА СРЕДСТВА ОД ПРЕТПРИЈАТИЈА ВО ПОТЕШКОТИИ	
Опис	Финансиска поддршка за претпријатија кои ќе започнат инвестициски проект со откуп на средствата на друго претпријатие после постапка на стечај или ликвидација. Претпријатието може да аплицира за мерката по обновување на производниот процес. Се врши поврат на 10% од вредноста на настанатите инвестициски трошоци за купување на машини, објекти и обврски на претпријатија во стечај или ликвидација ⁸ .
Максимален износ по корисник	10 % од реализираната инвестиција, но не повеќе од 61.500.000 МКД (1.000.000 ЕУР).
Пресметка и реализација	Помошта се реализира еднократно по обновување на производниот процес. Се доставуваат документи со кои се докажува вредноста на средствата кои се откупени и се докажува започнувањето или рестартирањето на дејноста.
Период на користење	Еднократна исплата, во рок од 1 година по започнување на новата дејност или рестартирање на претходната дејност.
Критериуми и обврски	<ul style="list-style-type: none"> корисникот на мерката да ја започне односно рестартира дејноста на претпријатието; корисникот на помошта да е претпријатие кое во претходните 3 години пред отворањето на стечајната или ликвидационата постапка освен преку деловна соработка не било поврзано на било кој начин со претпријатието кое е во постапка на стечај или ликвидација; претпријатието кое е во постапка на стечај или ликвидација пред започнувањето на постапката да имало најмалку 50 вработени; корисникот треба да ја одржи инвестицијата најмалку 5 години по датумот на започнување, односно рестартирање на дејноста.

⁸Користењето на оваа мерка ја исклучува помошта од мерката 1.3 - пораст на капитални инвестиции и приходи. Користењето на оваа мерка не ја исклучува помошта од мерката 1.1.1.

СТОЛБ 2

Мерки за поддршка на конкурентноста

2.1 НЕПОВРАТНА ФИНАНСИСКА ПОДДРШКА ЗА КОМПАНИИТЕ КОИ ЈА ЗГОЛЕМИЛЕ СВОЈАТА КОНКУРЕНТНОСТ НА НОВИ ПАЗАРИ	
Опис	Компаниите кои што ја зголемиле својата конкурентност на нови пазари, ќе добиваат финансиска поддршка за покривање на 10% од инвестициските трошоци за остварување на тој пораст. За зголемување на конкурентноста во земјите од Западен Балкан (WB6) помошта се зголемува за дополнителни 10%.
Максимален износ по корисник	<ul style="list-style-type: none"> Мерка А: Поврат на 10% од инвестициските трошоци за зголемување на конкурентноста на нови пазари; Мерка Б: Поврат на 20% од инвестициските трошоци за зголемувањето на конкурентноста на пазарите на Западен Балкан (WB6)
Пресметка и реализација	Во пресметката нема да се калкулираат трошоците за плати на вработените и за набавките од домашни јавни претпријатија.
Период на користење	Континуирана имплементација
Критериуми и обврски	<ul style="list-style-type: none"> За мерка А: корисникот треба да оствари пораст на пазарната реализација на новиот пазар во годината за која аплицира, за најмалку 5% повеќе од просекот во последните 3 години; За Мерка Б: корисникот треба да оствари пораст на пазарната реализација во државите од Западен Балкан (WB6) за најмалку 5% повеќе од просекот во последните 3 години; Корисникот треба да бележи пораст на просечниот број на вработени и на приходите од дејноста на работењето над просекот во претходните 3 години, или за пократок период во зависност од датумот на кој претпријатието е основано или започнало со дејност.
2.2 ПОДДРШКА ЗА ОСВОЈУВАЊЕ НА НОВИ ПАЗАРИ И ПОРАСТ НА ПРОДАЖБА	
Опис	Компаниите кои што ќе освојат нови пазари и ќе остварат пораст во продажбата на новите пазари, ќе добиваат финансиска поддршка во висина од 20% од оправданите трошоци за освојување на новите пазари.
Максимален износ по корисник	Поврат на 20% од оправдани трошоци за освојување на нови пазари до 1.845.000 МКД (30.000 ЕУР) ⁹
	Како оправдани трошоци за освојување на нови пазари се сметаат трошоците за: <ul style="list-style-type: none"> Заеднички (организиран) настап на саеми во странство; заеднички (организиран) настап на деловни мисии при посети на држави;

⁹Мерката не се однесува на корисници на ТИРЗ

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Б2Б средби со фирми на странски пазари; ▪ за истражување на странски пазари; ▪ за сертифицирање на производите согласно барањата на странски пазари; ▪ за градење капацитет за маркетиншки настап на странски пазари (изработка на промотивен материјал, каталози, брошури, дизајн на веб-страни)
Пресметка и реализација	Поддршката се реализира годишно преку поврат на дел од средствата кон корисникот, по поднесување на завршната сметка на претпријатието за претходната година и документи со кои се докажуваат настанатите трошоци и постигнатиот резултат (склучени договори со партнери надвор од Р. Македонија)
Период на користење	Континуирана имплементација
Критериуми и обврски	Корисникот треба да бележи пораст на просечниот број на вработени и на приходите од дејноста на работењето над просекот во претходните 3 години, или за пократок периодот во зависност од датумот на кој претпријатието е основано или започнало со дејност.

СТОЛБ 3

3.1 ПОДДРШКА НА МСП СО ТЕНДЕНЦИЈА НА БРЗ ПОРАСТ („ГАЗЕЛИ“)

Опис	Финансиска поддршка за технолошки развој на компаниите преку покривање до 30% од директните трошоци во инвестициски проекти ¹⁰ . Во трошоци не спаѓаат плати и набавки од домашни јавни претпријатија.
Максимален годишен износ по апликант	До 30% од прифатливите директни трошоци, но не повеќе од 10.000.000 МКД (162.600 ЕУР) по апликант ¹¹ . Ограничувањето се применува и на сите капитално-поврзани правни субјекти ¹² (апликанти), што може да се јават на еден повик.
Пресметка и реализација	Поддршката се реализира преку аплицирање на јавен повик за финансирање на проекти за технолошки развој за МСП (два повици во една фискална година), врз основа на доставен елаборат за проектот (проектна апликација) и предлог - буџет. Поддршката се реализира на конкурентна основа, до исцрпување на средствата наменети за мерката во тековната фискална година. Институцијата задолжена за реализација на оваа мерка може да обезбеди и стручна поддршка (техничка помош) за подготовка на елаборат (апликација) и Предлог-буџет за потенцијалните апликанти.

¹⁰Просечна вредност на инвестиција во основни средства по претпријатие во 2016г. = 1.803.000 МКД(извор: ДЗС)

¹¹Да ги исполнува условите од Закон за контрола на државна помош и Уредба за условите и постапката за доделување на помош од мало значење (de minimis)

¹²Согласно дефиниција од Закон за трговски друштва

	При одлучувањето за доделување на средства ќе се земе предвид и критериумот во кој степен проектот ќе придонесе за развивање на нов или значајно подобрен производ, услуга и/или работен процес кај апликантот.
Период на користење	До 18 месеци од одобрување на проектот
Критериуми и обврски	<p>Финансиската поддршка под оваа мерка може да ја користат следните МСП:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Трговско друштво основано согласно Законот за трговски друштва и регистрирано во Централен регистар на РМ; ▪ Микро, мало и средно претпријатие (до 250 вработени); ▪ Претпријатие со минимален годишен приход од 3.000.000 МКД¹³(48.780 ЕУР) во претходната година од годината кога се аплицира за поддршка; ▪ Долговите на претпријатието да се сервисирани согласно договорените услови за плаќање <p>Поддршката се обезбедува за следниот тип на инвестициски активности:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ прифаќање и спроведување на европските технички прописи во однос на безбедноста на производите; ▪ подготовки за стекнување сертификати за квалитет; ▪ активности за анализа, подготовка, стекнување и заштита направа од индустриска и интелектуална сопственост; ▪ подготовка и спроведување на активности за подобрување на енергетската ефикасност; ▪ изработка на елаборати за заштитата на животната средина; ▪ подготовка и воспоставување на системи за управување со отпадот; ▪ воведување на информациона системи <p>Прифатливи трошоци за финансирање:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ трошоци за набавка или изнајмување на опрема, ИТ алатки и друг вид на основни средства за МСП, директно поврзани со реализација на проектот за технолошки развој ▪ техничка поддршка (експертиза), врз основа на претходно доставен профил на домашни и/или надворешни експерти што ќе се ангажираат на проектот ▪ трошоци поврзани со постапки пред организации, научно-истражувачки институти, компании и меѓународни организации поврзани со стекнување на сертификати за квалитет, стекнување на патенти и други права од интелектуална сопственост, како и други документи поврзани со инвестициските активности, што се издаваат од сертифициран субјект ▪ трошоци за договорни услуги за истражување и развој (пр. тестирање, лабораториски услуги и сл.) ▪ други трошоци директно поврзани со реализацијата на проектот, освен плати и набавки од домашни јавни претпријатија <p>Во период од 24 месеци по завршувањето на проектот апликантот годишно треба да го зголеми просечниот број на вработени за 20% и годишниот вкупен приход за 20%.¹⁴</p> <p>Исполнувањето на обврските го следи мониторинг единица во рамки на институцијата што ја спроведува мерката.</p>

¹³Просечен приход по претпријатие во нефинансиска деловна економија во 2016г = 20.020.000 МКД (Извор: ДЗС)

¹⁴Согласно дефиниција на gazelle преземена од The Financial Times Lexicon <http://lexicon.ft.com/Term?term=gazelle>

3.2 ДОПОЛНИТЕЛНА ФИНАНСИСКА ПОДДРШКА ЗА МИКРО И МАЛИ ПРЕТПРИЈАТИЈА

Опис	Финансиска поддршка за технолошки развој на компаниите преку покривање до 30% од директните трошоци во инвестициски проекти (не за плати и набавки од домашни јавни претпријатија)
Максимален годишен износ по апликант	До 30% од прифатливите директни трошоци, но не повеќе од 5.000.000 МКД (81.300 ЕУР) по апликант ¹⁵ . Ограничувањето се применува и на сите капитално-поврзани правни субјекти ¹⁶ (апликанти), што може да се јават на еден повик.
Пресметка и реализација	Поддршката се реализира преку аплицирање на јавен повик за финансирање на проекти за технолошки развој за МСП (два повика во една фискална година), врз основа на доставен елаборат за проектот (проектна апликација) и предлог - буџет. Поддршката се реализира на конкурентна основа, до исцрпување на средствата наменети за мерката во тековната фискална година. Институцијата задолжена за реализација на оваа мерка може да обезбеди и техничка помош за подготовка на апликација и Предлог-буџет за потенцијалните апликанти. При одлучувањето за доделување на средства ќе се земе предвид и критериумот во кој степен проектот ќе придонесе за развивање на нов или значајно подобрен производ, услуга и/или работен процес кај апликантот.
Период на користење	До 18 месеци од одобрување на проектот
Критериуми и обврски	Финансиската поддршка под оваа мерка може да ја користат следните ММП: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Трговско друштво основано согласно Законот за трговски друштва и регистрирано во Централен регистар на РМ ▪ Микро и мало претпријатие (до 50 вработени) ▪ Со минимум 5 вработени во моментот на аплицирањето ▪ Со минимален годишен приход од 3.000.000 МКД (48.780 ЕУР) во претходната година од годината кога се аплицира за поддршка ▪ Долговите на претпријатието да се сервисирани согласно договорените услови за плаќање Поддршката се обезбедува за следниот тип на инвестициски активности: <ul style="list-style-type: none"> ▪ техничка поддршка од страна на надворешни експерти за подготовка на среднорочни и долгорочни стратешки планови; ▪ обука за среднорочно планирање на бизнисот (три-годишен бизнис план) ▪ подготовка на развојни проекти за деловно поврзување и воспоставување на деловна соработка (во период од 3 до 5 години) со странски инвеститори и домашни претпријатија; ▪ подобрување на организационата структура за задоволување на растот на фирмата; ▪ специјализирани менаџмент обуки - програми за развој на способностите на менаџмент тимовите ▪ обука за препознавање таленти (идни лидери) и креирање на програми за развој на таленти (идни лидери) ▪ обука за планирање и контрола на трошоци

¹⁵Да ги исполнува условите од Закон за контрола на државна помош и Уредба за условите и постапката за доделување на помош од мало значење (de minimis)

¹⁶Согласно дефиниција од Закон за трговски друштва

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ набавка или изработка на специфичен софтвер поврзан со подобрување на организациската структура и перформансот или за подобрување на оперативните процеси кои ќе ја зголемат продуктивноста и/или процесот на планирање <p>Прифатливи трошоци за финансирање:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ трошоци за набавка и/или изработка на опрема, софтвер, ИТ алатки и друг вид на основни ИКТ средства за МСП, директно поврзани со реализација на проектот за технолошки развој ▪ техничка поддршка (експертиза), врз основа на претходно доставен профил на клучни домашни и/или надворешни експерти што ќе се ангажираат ▪ трошоци поврзани со подготовка и реализација на обуки ▪ други трошоци поврзани со спроведување на план за подобрена организациона структура на апликантот ▪ други трошоци директно поврзани со реализацијата на проектот, освен плати и набавки од домашни јавни претпријатија ▪ Исполнувањето на обврските го следи мониторинг единица во рамки на институцијата што ја спроведува мерката.
3.3 ПОДДРШКА НА МСП ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА ИНОВАТИВНОСТА	
Опис	Финансиска поддршка за развој и примена на иновативни решенија кај компаниите преку покривање до 70% од директните трошоци во инвестициски проекти (не за плати и набавки од домашни јавни претпријатија)
Максимален годишен износ по апликант	До 70% од прифатливите директни трошоци, но не повеќе од 20.000.000МКД (325.200 ЕУР) по апликант ¹⁷ . Ограничувањето се применува и на сите капитално-поврзани правни субјекти ¹⁸ (апликанти), што може да се јават на еден повик
Пресметка и реализација	Поддршката се реализира преку аплицирање на јавен повик за финансирање на проекти за иновации за МСП (два повика во една фискална година), врз основа на доставен елаборат за проектот (проектна апликација) и предлог - буџет. Поддршката се реализира на конкурентна основа, до исцрпување на средствата наменети за мерката во тековната фискална година. Институцијата задолжена за реализација на оваа мерка ќе обезбеди и техничка помош за подготовка на апликација и предлог - буџет за потенцијалните апликанти. При одлучувањето за доделување на средства ќе се земе предвид и критериумот во кој степен проектот ќе придонесе за развивање на нов или значајно подобрен производ, услуга и/или работен процес кај апликантот.
Период на користење	До 24 месеци од одобрување на проектот
Критериуми и обврски	Финансиската поддршка под оваа мерка може да ја користат следните МСП: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Трговско друштво основано согласно Законот за трговски друштва и регистрирано во Централен регистар на РМ ▪ Микро, мало и средно претпријатие (до 250 вработени) ▪ Во мнозинска сопственост (50,1% или повеќе) на физички лица државјани на РМ

¹⁷Да ги исполнува условите од Закон за контрола на државна помош и Уредба за условите и постапката за доделување на помош од мало значење (de minimis)

¹⁸Согласно дефиниција од Закон за трговски друштва

- Во сопственост на физичко лице/а и/или микро, мало или средно претпријатие (со мнозинска сопственост од 50,1% или повеќе на државјани на РМ) и/или установа која врши високообразовна односно научноистражувачка дејност (во сопственички удел на апликантот до 20%)
- Долговите на претпријатието да се сервисирани согласно договорените услови за плаќање/истите да бидат подмирени соодветно

Поддршката се обезбедува за следниот тип на инвестициски активности:

- разработка на техничко-технолошките аспекти во развој и воведување на нови производи или услуги;
- значително подобрување на постојните производи или услуги;
- изработка на нови модни колекции;
- изработка на индустриски дизајн или редизајнирање на производите;
- изработка на нова амбалажа;
- изработка на маркетинг планови (анализа на пазари, на конкуренцијата, истражување на производите, продажбата и сл.);
- подобрување на постојните или воведување на нов произведен процес

Прифатливи трошоци за финансирање:

- бруто плати (за лица вработени кај корисникот и членовите на конзорциумот). Износите на бруто плати за вработените лица ангажирани на проектот треба да соодветствуваат на воспоставените практики на корисникот пред почетокот на проектот
- набавка и/или изнајмување на опрема и потрошни материјали за истражување и развој
- поддоговорни услуги за истражување и развој (пр. тестирање, лабораториски услуги и сл.);
- ангажирање на експерти/советници за истражување и развој;
- ангажирање на консултанти за останати потреби директно поврзани со очекуваните резултати на проектот (експертиза поврзана со иновациски менаџмент, финансиски менаџмент, мобилизација на средства, бизнис развој, маркетинг, правни работи, заштита на интелектуална сопственост и друго);
- подготовка и поднесување на пријава за патент, заштита на трговска марка и/или индустриски дизајн и други подготвители и активности за регистрација и заштита на правата од интелектуална и индустриска сопственост;
- трошоци за маркетинг и канцелариска и деловна поддршка во максимален износ од 10% од вкупниот буџет на проектот.

Во период од 60 месеци по завршување на проектот, апликантот има обврска на годишно ниво да враќа по 5% од вкупниот годишен приход остварен од иновацискиот проект, но не повеќе од 120% од износот на доделената поддршка.

Исполнувањето на обврските го следи мониторинг единица во рамки на институцијата што ја спроведува мерката.

3.4 ПОДДРШКА ЗА СТРУЧНО УСОВРШУВАЊЕ И ПРАКСА ЗА НОВОВРАБОТЕНИ МЛАДИ ЛИЦА

Опис	Финансиска поддршка за технолошки развој на компаниите преку покривање до 30% од трошоците за обука и стручно усовршување на нововработени млади лица
------	---

Максимален годишен износ по апликант	До 30% од прифатливите директни трошоци, но не повеќе од 1.000.000 МКД (16.260 ЕУР) по апликант ¹⁹ . Ограничувањето се применува и на сите капитално-поврзани правни субјекти ²⁰ (апликанти), што може да се јават во рамки на еден повик.
Пресметка и реализација	Поддршката се реализира преку аплицирање на јавен повик за финансирање на проекти за технолошки развој за МСП (два повици/фискална година), врз основа на доставен елаборат за проектот (проектна апликација) и Предлог-буџет. Поддршката се реализира на конкурентна основа, до исцрпување на средствата наменети за мерката во тековната фискална година. При одлучувањето за доделување на средства ќе се земе предвид и критериумот во кој степен проектот ќе придонесе за развивање на нов или значајно подобрен производ, услуга и/или работен процес кај апликантот. Институцијата задолжена за реализација на оваа мерка може да обезбеди и стручна поддршка (техничка помош) за подготовка на елаборат (апликација) и предлог - буџет за потенцијалните апликанти.
Период на користење	Вкупната поддршка под оваа мерка (под еден или повеќе проекти) може да се користи во период до 24 месеци за исто нововработено младо лице. Исто лице не може да се јави како основа за аплицирање за користење на мерката за поддршка кај различен правен субјект во период од 24 месеци од претходното користење на мерката.
Критериуми и обврски	Финансиската поддршка под оваа мерка може да ја користат следните МСП: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Трговско друштво основано согласно Законот за трговски друштва и регистрирано во Централен регистар на РМ ▪ Микро, мало и средно претпријатие (до 250 вработени) ▪ Со минимум 5 вработени во моментот на аплицирањето ▪ Со минимален годишен приход од 3.000.000 МКД во претходната година од годината кога се аплицира за поддршка ▪ Поддршката ќе се доделува за стручно усовршување и/или пракса за лица до 29 годишна возраст, работно ангажирани во компанијата апликант не помалку од 6 месеци во моментот на аплицирањето ▪ Долговите на претпријатието да се сервисирани согласно договорените услови за плаќање/истите да бидат подмирени соодветно Поддршката се обезбедува за следниот тип на активности: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Стручна обука и пракса за нововработено младо лице во компанијата апликант (вклучително и Fast Track Management Programme) ▪ Стручна обука и пракса за нововработено младо лице во друга компанија и/или организација што обезбедува ваков тип на услуги Прифатливи трошоци за финансирање: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Трошоци поврзани со подготовка и реализација на план за зајакнување на стручни и технички вештини

¹⁹Да ги исполнува условите од Закон за контрола на државна помош и Уредба за условите и постапката за доделување на помош од мало значење (de minimis)

²⁰Согласно дефиниција од Закон за трговски друштва

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Трошоци за патување, сместување и храна во земјата и странство, доколку програмата за стручното усовршување и/или пракса се реализира вон местото на живеење на вработениот ▪ Трошоци за аплицирање, котизација и други надоместоци за учество во програмата за стручно усовршување и/или пракса што ги наплаќа организаторот (различен субјект од апликантот) ▪ Трошоци за подготовка и полагање на испити за добивање на сертификати и други документи за успешно реализирана програма и/или пракса ▪ Други директни трошоци поврзани со организација и/или учество во програма за стручно усовршување и/или пракса <p>Во период од 24 месеци по завршувањето на проектот апликантот има обврска да го задржи нововработеното младо лице за кое користи поддршка под оваа мерка за стручно усовршување и пракса. Исполнувањето на обврските го следи мониторинг единица во рамки на институцијата што ја спроведува мерката.</p>
3.5 СОЗДАВАЊЕ НА АМБИЕНТ И ИЗРАБОТКА НА ЗАКОНСКИ ОСНОВИ ЗА РАЗВОЈ НА РИЗИЧЕН КАПИТАЛ	
Опис	До крајот на 2017г, Фондот за иновации и технолошки развој ќе донесе одлука за формирање на Фонд за еквити и мезанин; Владата ќе донесе одлука за основачки влог.
Максимален годишен износ по апликант	До 25% од вредноста на сопствените средства на апликантот, но не повеќе од 30.000.000 МКД (487.800ЕУР) по апликант. Ограничувањето се применува и на сите капитално-поврзани правни субјекти ²¹ (апликанти)
Пресметка и реализација	<p>Поддршката преку Фондот за еквити и мезанин ќе се реализира низ процес на аплицирање и евалуација отворен во текот на целата година, врз основа на доставен елаборат за проектот (проектна апликација) и предлог - буџет.</p> <p>Поддршката се реализира на конкурентна основа, до исцрпување на средствата наменети за мерката/Фондот.</p> <p>При одлучувањето за доделување на средства ќе се земе предвид и критериумот во кој степен проектот ќе придонесе за развивање на нов или значајно подобрен производ, услуга и/или работен процес кај апликантот.</p> <p>Институцијата задолжена за реализација на оваа мерка ќе обезбеди и стручна поддршка (техничка помош) за подготовка на елаборат (апликација) и предлог - буџет за потенцијалните апликанти.</p>
Период на користење	До 60 месеци од одобрување на проектот
Критериуми и обврски	<p>Финансиската поддршка под оваа мерка може да ја користат МСП:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Трговско друштво основано согласно Законот за трговски друштва и регистрирано во Централен регистар на РМ ▪ Микро, мало и средно претпријатие (до 250 вработени)

²¹Согласно дефиниција од Закон за трговски друштва

Поддршката се обезбедува за следниот тип на инвестициски активности:

- подготовка и реализација на проекти за технолошки развој

Прифатливи трошоци за финансирање:

- сите трошоци прифатливи за финансирање под мерките 3.1, 3.2, 3.3 и 3.4

Исполнувањето на активностите од проектот го следи претставник на институцијата што ја спроведува мерката, меѓу другото и преку учество во органите на управување на компанијата апликант/корисник на средствата.